

MAREA UNIRE A BASARABIEI CU ROMANIA -100 DE ANI

Autor: HARGHEL Tudorița, TPA-171

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: Războiul ruso-turc din 1806-1812, Tratatul de Pace de la București, Anexarea Basarabiei la Imperiul Rus 1812, Revoluția Bolșevică din 1917, Marea Unire de la 1918.

Cuvinte cheie: Război, Tratat, Anexare, Imperiu, Basarabia, Unire, Sfatul Țării, Act, Colectivizare, Gulag, Holodomor.

Anul 1812 a fost un an de cotitură în istoria Moldovei. Prin tratatul de pace de la București s-a produs o ruptură tragică, trupul Țării Moldovei a fost sfîșiat în două bucăți, iar destinul ei a fost deturnat. La 1812, ca urmare a tratatului de pace de la București care a pus punct în războiul ruso-turc din 1806-1812, teritoriul dintre Nistru și Prut a intrat sub dominația Imperiului Rus, care prin extinderea sa teritorială spre est reușește să-și consolideze poziția în această zonă a Europei de Sud-Est, iar teritoriul proaspăt anexat este privit și ca un cap de pod pentru înaintarea ulterioară în Balcani. Din acest an Basarabia a devenit o simplă gubernie rusească. O consecință tragică a acestui eveniment a fost procesul de colonizare, care a avut ca urmare scăderea ratei românilor din Basarabia.

Anul 1917 a însemnat pentru Basarabia un pas spre Marea Unire. Luna octombrie a aceluiași an în Imperiul Rus sa începul o Revoluție în care regimul țarist a fost înlocuit cu cel bolșevic. Acesta a fost un imbold pentru basarabeni și un motiv pentru Unire.

Pe 27 martie 1918 Sfatul Țării a votat unirea Basarabiei cu România, Basarabia fiind astfel prima dintre provinciile istorice care s-a unit cu România. Au urmat celelalte provincii românești – Ardealul, Crișana, Banatul, Maramureșul și Bucovina – spre sfârșitul anului 1918, fiind creată România Mare. Pentru Unire au votat: din cei 135 de deputați prezenți, 86 au votat în favoarea Unirii, 3 au votat împotriva, iar 36 s-au abținut, 13 deputați fiind absenți.

Președintele Sfatului Țării Ion Inuceleț împreună cu Pan Halippa și Constantin Stere au semnat Actul Unirii. Citirea rezultatului a fost însoțită de aplauze furtunoase și strigăte entuziaste „Trăiască Unirea cu România!”.

Conținutul Actului Unirii

În numele poporului Basarabiei, Sfatul Țării declară: Republica Democratică Moldovenească (Basarabia) în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Dunăre, Marea Neagră și vechile granițe cu Austria, ruptă de Rusia acum o sută și mai bine de ani, din trupul vechii Moldove. În puterea dreptului istoric și dreptului de neam, pe baza principiului ca noroadele singure să-și hotărască soarta lor de azi înainte și pentru totdeauna se unește cu mama ei România.

În cei 22 de ani de administrație românească în Basarabia s-a investit mai mult decât într-o sută de ani de dominație țaristă. Unirea cu România a ferit Basarabia de războiul civil rus, de tragediile colectivizării, ale Holodomorului, ale „terorii roșii” dezlănțuită de Ceka-GPU-NKVD și ale deportărilor către Gulag. Timpul interbelic a fost pentru Basarabia un semn al începutului modernizării sale, însă nu a fost suficient, războiul întrerupând acest avans temerar. Dar cel mai important a fost momentul când limba noastră cea română a devenit limbă de stat și românii basarabeni timp de 22 de ani au simțit ca ei sunt acasă. Efectele Unirii au fost anulate la 28 iunie 1940, când Rusia a anexat din nou Basarabia, în baza pactului secret Ribbentrop-Molotov.

Versuri găsite în ranița unui soldat mort în toamna anului 1918, pe muntele Sorica, din Carpații de Curbur.

***“Nu plânge, Maică Românie,
Că am să mor neîmpărtășit!
Un glonț pornit spre pieptul tău,
Cu pieptul meu eu l-am oprit....
Nu plânge, Maică Românie!
E rândul nostru să luptăm***

*Și din pământul ce ne arde
Nici o fărâmbă să nu dăm!
Nu plânge, Maică Românie!
Pentru dreptate noi pierim;
Copiii noștri, peste veacuri,
Onoare ne vor da, o știm!
Nu plânge, Maică Românie !
Adună tot ce-i bun sub soare;
Ne cheamă și pe noi la praznic,
Când România va fi Mare!”*

Bibliografie:

1. <http://www.timpul.md/articol/-pe-27-martie-1918-sfatul-tarii-a-votat-unirea-basarabiei-cu-romania-57143.html>
2. <http://www.moldova.org/27-martie-1918-sfatul-tarii-votat-unirea-basarabiei-cu-romania/>
3. <http://www.moldovenii.md/md/section/700/content/7154>